

نگاهی به منابع فارسی در تاریخ‌نگاری کلاسیک هند

• دکتر مسعود مرادی

سرزمین پپردازند. مسلماً هندشناسی و یا به عبارت دیگر شبه‌قاره‌شناسی از نیازهای مبرم جامعه علمی ماست، زیرا با شناخت دقیق ابعاد تاریخی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی می‌توان به حساسیت‌های استراتژیک و ژئوپولیتیک این سرزمین بهتری برد و در راستای حفظ میراث فرهنگی و تاریخی ایران آگاهانه و با دست پر اقدام نمود.

احوال ممتاز محل: تاج محل: تاریخ روضه تاج محل: عمارت اکبرآباد، نوشته فردی ناشناس. دربرگیرنده زندگینامه بانو تاج محل (۱۰۰۰-۱۰۴۰ / ۱۵۹۱-۱۶۳۱)، دختر نواب آصف خان و همسر شاه جهان پادشاه (۱۰۳۷-۱۰۶۸/۱۶۲۷-۱۶۵۸) و گزارشی از تاریخ و محل دفن او که امروزه به نام تاج محل در شهر اگره هند معروف است. کتابخانه جامعه اسلامی. دهلی. شماره‌های ۱۵۰۰ و ۱۵۰۱، ۴۱+۴۵ برگ.

اقبال‌نامه جهانگیری ج ۱ و ۳، نوشته معتمد خان بخشی (م: ۱۰۴۹/۱۶۳۹) به نام جهانگیر پادشاه در ۳ جلد، شامل رویدادهای روزگار جهانگیر (۱۰۱۴-۱۰۳۷/۱۶۰۵-۱۶۲۷)، ج. ۱، شماره ۱۵۰۲، ۲۷۵ برگ و شماره ۱۵۰۳، ۱۸۵ برگ، ۱۵۰۴، ۱۴ برگ، ۱۵۰۵، ۲۹ برگ.

اقبال‌نامه جهانگیری (ج ۳) نوشته محمد شریف، مخاطب به معتمد خان بخشی (۱۰۴۹/۱۶۳۹) به نام جهانگیر پادشاه، در سه جلد، در رویدادهای روزگار جهانگیر (۱۰۱۴-۱۰۲۷)، شماره‌های ۱۶۳۰، ۱۶۳۱، ۱۶۳۲، ۱۵۳، ۵۲+۴۵ برگ.

اکبرنامه (دفتر دوم) نوشته شیخ ابوالفضل متخلص به

برخی از ساکنان فعلی هند با ایرانیان، هم‌نژاد (آریایی) هستند. اگر چه اشتراک آن‌ها در مذهب بسیار اندک است و پاره‌ای از داستان‌های اساطیر ایران و هند در تقابل با یکدیگر قرار دارند، اما بسیاری از زبان‌های هندی با زبان‌های ایرانی ریشه مشترک دارند؛ از این رو زبان فارسی پس از غلبه ترکان و مغولان بر هند به عنوان رایج‌ترین زبان در بارهای آن‌جا، نزد اقشار متفاوت مردم و در مناطق مختلف این کشور به شمار می‌آید.

آثار فارسی بر جای مانده از تاریخ سده‌های میانه هند در همه رشته‌ها و زمینه‌های مطالعاتی به اندازه‌ای است که می‌توان آن‌ها را برای حوزه‌های مختلف پژوهشی ارزشمند تلقی کرد. از این رو عموم مورخان دوران اسلامی هند با زبان فارسی آشنایی دارند. نسخه‌های خطی موجود در شبه‌قاره در گذشته توسط استاد احمد منزوی معرفی شده‌اند و پژوهشگر امروزی با رجوع به این فهرست‌ها قادر به یافتن بسیاری از کتاب‌ها خواهد بود. طی سالیان اخیر نیز رایزنی فرهنگی ایران در هند فهرست‌های تازه‌ای از این کتاب‌ها به چاپ رسانیده و نسخه‌هایی که آقای احمد منزوی به آنها دسترسی نداشته‌اند را معرفی نموده‌اند. اگر چه هنوز بسیاری از نسخه‌ها ناشناخته مانده و در گنجینه‌های خصوصی افراد و یا کتابخانه‌های پراکنده در سراسر هند نگهداری می‌شوند، لازم است تلاش گسترده‌ای جهت سامان بخشیدن به این گنجینه‌های با ارزش صورت پذیرد.

در نوشته حاضر، تعدادی از منابع تاریخ هند و هندشناسی و نیز هندوشناسی به زبان فارسی برگرفته از فهرست‌های منتشر شده توسط رایزنی فرهنگی ایران در هند جهت استفاده محققان و پژوهشگرانی که به این فهرست‌ها دسترسی ندارند، عرضه می‌گردد. این کتاب‌ها بر اساس حروف الفبا تنظیم شده و به طور قطع تمام منابع را در بر نمی‌گیرند. امید است پژوهشگران محترم در تکمیل فهرست موجود کمک نمایند و به معرفی آثار و مراجع تاریخ این

▶ تاج محل

زبان فارسی پس از غلبه ترکان و مغولان بر هند به عنوان رایج‌ترین زبان دربارهای آن‌جا، نزد اقشار متفاوت مردم و در مناطق مختلف این کشور به شمار می‌آمد

پادشاه نامه نوشته حاج محمد جان مشهدی متخلص به قدسی (م ۱۰۵۶/۱۶۴۶)، تاریخ روزگار شاه جهان (۱۰۳۷-۱۰۶۸/۱۶۲۷-۱۶۵۸). از تولد تا دهمین سال شاهی او در قالب مثنوی سروده شده و کار او را شاگردش ابوطالب کلیم دنبال کرده است. شماره ۱۵۱۱، ۹۸ برگ.

علامی بن شیخ مبارک (۹۵۸-۱۰۱۱/۱۵۵۱-۱۶۰۲). تاریخ گسترده پادشاهی اکبر پادشاه (۹۶۳-۱۰۱۴) و دایرةالمعارف ماندنی از تاریخ و فرهنگ هند. شماره‌های ۱۶۳۳، ۱۶۳۴، ۱۶۳۵، ۱۶۳۶، ۱۶۰+۱۳۵+۲۳۰+۵۸ برگ.

اوضاع سیاسی هند در ۱۸۵۷ م. نوشته

بهارى لال برهمن قنوجى، در مورد وقایع سال ۱۲۷۴/۱۸۵۷ است که انگلیسی‌ها طی آن علیه آزادی‌خواهان هند از هیچ‌گونه ظلم و ستم دریغ نورزیدند. شماره ۱۵۰۸، ۲۷ برگ.

پدمات و رتن: رتن پدم نوشته عبدالشکور بن منور خان مشهور به مولانا بزمی دهلوی (۱۰۰۱-۱۰۷۳/۱۵۹۲-۱۶۶۲)، متن هندی از ملک محمد جایسی. داستانی دو قسمتی است: قسمت اول از افسانه‌های کهن هندی گرفته شده و قسمت دوم رویدادهای محاصره چتور به دست علاء‌الدین خلجی است که به مرگ رتن سین راجای آن‌جا و خودسوزی همسرش پدماوت می‌انجامد. کتابخانه جامعه همدرد - تغلق آباد. ترجمه: کتابخانه جامعه اسلامیة دهلی شماره ۲۹۴، ۱۱۸ برگ.

آینه بخت نوشته بختاور خان (متوفی ۱۰۹۶/۱۶۸۵). این اثر متعلق به دوره عالمگیری از ملوک بنگاله تا ملوک کشمیر (۱۶ نفر) است. «نمایش» پنجم کتاب در ذکر ملوک بنگاله آغاز می‌شود. کتابخانه انجمن ترقی اردوی هند. دهلی. شماره ۳۲۹.

تاریخ پنجاب نوشته غلام محیی‌الدین لودھیانوی ملقب به بوتی (بوتہ) شاه علوی قادری، شاه لودھیانوی در سال ۱۲۵۸/۱۸۴۲ به دستور جرج وسلی کلارک معاون گورنر جنرال. در یک مقدمه و پنج دفتر و یک خاتمه. شماره ۱۵۱۳، ۲۷۶ برگ.

آیین گبری نوشته ابوالفضل علامی بن شیخ مبارک دکنی (۹۵۷-۱۰۱۱/۱۵۵۰-۱۶۰۲)، ج سوم اکبرنامه، که در مورد سازمان‌های اداری و آیین‌های کشورداری روزگار اکبر پادشاه است. شماره ۱۴۹۹، ۴۶۲ برگ.

تاریخ جهان و شبه قاره نوشته فردی ناشناس، تاریخ عمومی جهان از ابتدای چنگیز خان تا تیمور و سپس تاریخ تیموریان ایران، مغولان هند، شاهان صفوی، سلسله لودی‌ها، سوری‌ها، خلجیان هند و امرای سند. شماره ۱۵۱۷، ۲۳۰ برگ.

آیین اکبری از ابوالفضل علامی (۹۵۷-۱۰۱۱/۱۵۵۰-۱۶۰۲)، جلد سوم اکبرنامه درباره سازمان‌های اداری و آیین کشورداری روزگار اکبر پادشاه است. نسخه خطی کتابخانه عمومی هردیال دهلی به شماره ۲۷۵، ۴۷۱ برگ.

تاریخ دکن: تاریخ هیدرآباد دکن نوشته مورخی ناشناس، تاریخ دکن از عهد محمدقلی قطب‌شاه (۹۸۹-۱۰۲۰/۱۵۸۱-۱۶۱۲) تا سال (۱۲۴۵/۳۰-۱۸۲۹)، شماره ۱۵۱۹، ۱۱ برگ.

تاریخ راجاوی: راجاوی، نوشته بنوالی داس متخلص به ولی (زنده ۱۰۷۳هـ / ۳-۱۶۶۲). تاریخ کوتاه پادشاهان دهلی، در دو بخش، بخش یکم پیش از اسلام از بوده‌شتر تا گشودن دهلی به دست شهاب‌الدین غوری؛ بخش دوم پس از اسلام تا روزگار نگارنده و شاه جهان (۱۰۷۳-۱۰۶۸). پس از مرگ مؤلف فرد دیگری رویدادها را تا سال ۱۱۷۳/۱۷۵۹ برآن افزوده است. شماره ۱۵۲۰، ۲۰ برگ.

تاریخ راجگان اعظم نوشته سید امیرعلی رضوی، که نویسنده مطالب کتاب را از زبان چندین تن که به سنین فراتر از صد سالگی رسیده بودند شنیده و یا به چشم خود دیده است. شماره ۱۶۴۶ (۱۰۲)، ۱۸ برگ.

تاریخ سیک‌ها: گزارش احوال فرقه سیکهان، نوشته خوشوقت رای. تاریخ سیکهان پنجاب است که به دستور کرنل دیود رچرد اچرلونی در ۱۸۱۱/۱۲۲۶ از آغاز کار این گروه، خاندان‌های گوناگون ایشان، کوشش آنان برای دست‌یابی به فرمانروایی و ... تا سال ۱۸۱۱م نوشته شده است. شماره ۱۵۲۱، ۱۴۳ برگ.

تاریخ کامل نوشته سید علی ولی سیدشجاعت علی اکبرآبادی. کتاب وقایع سال ۱۸۳۸، یعنی جنگ بین انگلیسی‌ها و افغان‌ها را بررسی کرده است. شماره ۱۶۴۸ (۲۲۴۲)، ۹۴ برگ.

تاریخ کشمیر از مورخی ناشناس. تاریخ کشمیر و همسایگان آن که در چهار چمن و یک خاتمه تدوین شده است. چمن اول در میان حالات کشمیر و جنوب آن، چمن دوم در بیان احوال ملک تبت و قلماقستان، چمن سوم در بیان حالات بدخشان و چمن چهارم درباره کوهستان افغانستان که مشهور به ملک پکلی، غور و غزنین و کوه سلیمان است. شماره ۱۶۴۹ (۱۸۱۷)، ۸۳ برگ.

تاریخ کشمیری نوشته محمدمراد نقشبندی بن ملا محمد ظاهر مفتی (۱۰۵۷-۱۱۳۱/۱۶۴۶-۱۷۱۸) و در وصف تاریخ کشمیر است. شماره ۱۶۵۰ (۱۲۴۸)، ۷۸ برگ.

تاریخ هند از مورخی ناشناس. تاریخی عمومی هند از اوایل روزگار اورنگ‌زیب (۱۰۶۸-۱۱۱۸) است. شماره ۱۶۵۳، ۵۳ برگ.

تاریخ هند از مورخی ناشناس. تاریخ شبه‌قاره هند از زمان تسخیر هند توسط مسلمانان تا سده ۱۰ هجری است. شماره ۱۵۲۸، ۱۲۰ برگ.

ترجمه گیتا از نویسنده‌ای ناشناس به شماره ۱۶۳۶ [C ۵۵۰]، ۲۴ برگ.

ترجمه جوگ باشست از حبیب‌الله، متن از پندت کشمیری، ترجمه آن به دستور شاهزاده داراشکوه در سال ۱۰۶۶/۱۶۵۵، واژه‌های سانسکریت، تمثیلات، گفته‌های دانشمندان و پیشوایان هند، در کتابخانه جامعه اسلامی دهلی نو به صورت دستنویس به شماره ۱۶۳۵ [C ۳۲۹/۱]، با خط نستعلیق در ۶۷ برگ است.

ترجمه مت‌اچهره از لعل بهاری ولد براری، در عقاید و آداب و رسوم هندیان به شماره ۱۶۳۷ [A ۱۹۵]، ۴۵ برگ.

تزوگ بابری (واقعات بابری) نوشته ظهیرالدین محمد بابر (۸۸۸-۹۳۷هـ). یادداشت‌های او به زبان جغتایی در رابطه با مطالب سیاسی، تاریخی، جغرافیای طبیعی، ادبی و سرگذشت مردمان روزگار خود است. این کتاب به دستور اکبر شاه توسط میرزا عبدالرحیم خان خانان (۱۰۶۳) به فارسی ترجمه شده است. شماره ۱۶۵۶، ۱۰۰ برگ.

تواریخ بهادرشاهی: تواریخ شاهنشاه نوشته عبدالحق صفی. تاریخ مغولان هند از مرگ اورنگ‌زیب عالمگیر (۱۰۶۹-۱۱۱۸/۱۶۵۸-۱۷۰۷) تا تاجگذاری محمدشاه (۱۱۳۱-۱۱۶۱/۱۷۱۹-۱۷۴۸) است. شماره ۱۵۳۶، ۹۹ برگ.

تواریخ تیمورنامه، از مورخی ناشناس، تاریخ خاندان تیموری از عهد تیمور (۷۷۱-۸۰۷/۱۳۶۹-۱۴۰۵) تا محمد شاه (۱۱۶۱/۱۷۴۸) از پادشاهان تیموری هند است.

تواریخ سرجان ملکم نوشته عبدالرزاق بن عبدالنبی، در باب فتوحات سرجان ملکم بهادر (سال ۱۱۸۱۷/۱۲۳۲) در دکن و شکست دادن دشمنانش، شرح حال شهر، آبادی، نرمل و قلعه آن. کتابخانه انجمن ترقی اردوی هند. دهلی. شماره ۳۳۵، ۲۴۱ ص.

جام جم نوشته سید احمدخان بن میرمتقی خان آزاد معروف به سرسید احمد خان (م ۱۳۱۵/۱۸۹۸) تاریخ کوتاه سی و چهار تن از شاهان تیموری شبه‌قاره از امیر تیمور تا بهادرشاه. کتابخانه انجمن ترقی اردوی هند. دهلی. شماره ۳۳۶، ۳۴ ص.

جنگ‌نامه غلام‌محمد خان: جنگ‌نامه نواب: جنگ دو جوهره نوشته مولدی غلام‌محمد جیلانی رامپوری متخلص به رفعت (م ۱۲۳۵/۱۸۱۹). در جنگ و رویدادهای میان بازماندگان فیض‌الله خان نواب رامپور. شماره ۱۵۴۳، ۱۲۰ برگ.

جنگ‌نامه: رزنامه: بهادرشاه نامه: ظفرنامه نوشته نورالدین محمد شیرازی معروف به نعمت خان عالی (م ۱۱۲۲/۱۷۱۰). رویداد جنگ میان محمد اعظم و برادرش محمد معظم بهادر ملقب به شاه عالم اول (۱۱۱۸-۱۱۲۴) پسران اورنگ‌زیب بر سر جانشینی پدر و

کشته شدن محمد اعظم و پروزی محمد معظم. شماره ۱۵۴۲، ۲۶ برگ.

جهانگیرنامه از مورخی ناشناس. در احوال سلطنت جهانگیر پادشاه (۱۰۱۴ - ۱۰۳۷/۱۶۰۵ - ۱۶۲۷). شماره ۱۲۱، ۱۵۴۴ برگ.

چتر گلشن: چهار گلشن، اخبار النوادر اثر چترمن رای زاده (۱۷۵۹/۱۱۷۳). نوه پسری نگارنده چندربهان منشی کتاب رادرسال ۱۲۰۴ هـ گردآورده است. تاریخ عمومی هند از عهد باستان (راجه جد هشتر) تا روزگار نگارش آن در ۱۱۷۱ هـ. کتاب به دست غازی الدین احمد خان، پس از یورش احمد خان درانی، نوشته شده است. در چهار گلشن، شماره ۱۶۵۷ (۲۸)، ۹۲ برگ.

حال راجگان اعظم گره نوشته لاله رام پرکاش. در احوال راجه های اعظم گره، شماره ۱۶۵۸، ۱۲ برگ.

خلاصه الاعجاب نوشته الله یار خان بی حافظ الملک حافظ رحمت خان بهادر، ترجمه تاریخ حافظ رحمت خان (تواریخ رحمت خان) که در سال ۱۸۱۴/۱۲۲۹ نوشته شده است. شماره ۱۵۴۶، ۹۷ برگ.

خلاصه التواریخ نوشته منشی سبحان سنگ‌ها رای بتالوی (۱۱۱۰/۸ - ۱۶۹۹). در تاریخ هند از عهد باستان تا مرگ اورنگ زیب که در سال ۱۱۰۷ به انجام رسیده و شامل سه قسمت است: حصه یکم: اقوام هند و روایات آنان، استان های هند، فرمانروایان هندوستان از راجه جدیدتر تا پایان شاهی هندیان و از سبکتکین، راجه های آن روز تا جانشینان سلطان بهلول لودهی. حصه دوم: تیموریان از بابر پادشاه (۹۳۳ - ۹۳۷) تا اورنگ زیب. حصه سوم جنگ های خانگی میان عالمگیر و برادرانش. خاتمه در مرگ عالمگیر. کتابخانه عمومی هردیال. دهلی. شماره ۲۷۸، ۷۱ برگ.

دستنوی اثر اسدالله خان غالب دهلوی (۱۲۱۲ - ۱۷۹۷/۱۲۸۵ - ۱۸۶۹). زندگی نامه نگارنده و شرح احوال روزگار او را در بر دارد. از ۱۸۵۷ آغاز و در ۱۸۵۸ پایان یافته است. شماره ۱۵۵۲، ۲۲ برگ.

دستور العمل نوشته جواهر مل منشی. نوشته شده در سال ۱۱۳۹/۱۷۲۶ و شامل وقایع دوران اورنگ زیب ۱۰۶۸ - ۱۱۱۸/۱۶۵۸ - ۱۷۰۷) است. شماره ۱۵۵۳، ۱۳۳ برگ.

زبده التواریخ: تلخیص تواریخ نوشته مولوی عبدالکریم (نیمه قرن ۱۲ هجری) فرزند علی حسینی. در سال ۱۱۹۵ نوشته شده است. از روی سیر المتأخرین غلام حسین درسه دفتر:

۱ - تیموریان هند از تیمور گورکانی (۷۷۱ - ۸۰۷ هـ.) تا ۱۱۵۲ هجری (محمد شاه) ۲ - تاریخ بنگال، عظیم آباد (پنتا) تا نواب ناظم (۱۱۴۰ - ۱۱۹۵/۱۷۲۷ - ۱۷۸۱) ۳ - تاریخ هند بین سال های ۱۱۹۵ - ۱۷۴۰/۱۱۵۳ - ۱۷۸۱.

شناخت دقیق ابعاد تاریخی،

زنگی، اقتصادی، سیاسی و

مماعی هند می توان به

اساسیت های استراتژی یک و

پولیتیک این سرزمین پی برد و در

ستای حفظ میراث فرهنگی و تاریخی

ن آگاهانه و با دست پر اقدام نمود

سر اکبر: سر الاسرار، ترجمه اپانیشادها: اینگهت نوشته محمد داراشکوه متخلص به قادی که در سال ۱۰۶۷ نوشته شده است شماره های ۱۶۳۸ و ۱۶۳۹، ۲۵۳+۷ برگ.

سراج الاقبال از محمد عباس رفعت بن وحید الزمن. تاریخ بهوپال است که در سال ۱۸۲۵/۱۲۶۹ نوشته شده است. شماره ۱۵۷۰، ۹۵ برگ.

سری بهاگوت: بهگواد گیتا: گیتا نوشته فردی ناشناس و از متون مقدس هندیان. شماره ۱۶۴۰، ۱۴۶ برگ.

سری گنیس آتمه از نویسندگی ناشناس. به نظم، ۱۴۰۰ بیت، شماره ۱۶۴۱، ۳۰ برگ.

سنگها سن بتیسی: ترجمه سنها سن و نسنی از مترجمی ناشناس. متن از برج پندت وزیر راجا بهوج، شامل سی و دو داستان که آمیخته ای از تاریخ، افسانه، عرفان، پندآموزی از روزگار راجه بکرماجیت است و از زبان سی و دو پتلی (بوتلی) که مأموران تخت بکرماجیت بوده اند نقل می شود. کتابخانه عمومی هردیال. دهلی. شماره ۳۰۳ و ۳۰۴، ۱۴۱+۷۲ برگ.

سنگها سن بتیسی: ترجمه سنگها سن و ترنستی، ترجمه از بهاری مل ولد ملک خست بن کنسوبن ارجن بک بد ایوان به دستور جهانگیر پادشاه (۱۰۱۴ - ۱۰۳۷)، به معنی افسانه تخت از برج پندت وزیر راجه بهوج. شامل سی و دو داستان تاریخی افسانه ای و حکمت آمیز. شماره ۱۶۴۲، ۱۰۴ برگ.

سیر المتأخرین اثر میر غلام منشی طباطبایی بن میر هدایت علی خان (۱۱۴۰ - ۱۲۸۰) که احوال محمد شاه را در سه جلد نگاشته و نسخه حاضر شامل جلد سوم است. این مجلد مربوط به تاریخ آخرین شاهان تیموری هند از مرگ اورنگ زیب (۱۱۸۱) تا ۷۵ سال بعد از آن است. ک. ا. ت. ۱، شماره ۳۴۲، ۵۶۴ ص. (نسخه های دیگر مشترک ۶: ۱۰ - ۵۱۵، آزاد ۱: ۱۱۳، بانکی پور ۷: ۹۱ - ۹۳، سالار ۱: ۲۸۲، فیروز: ۷۷: ۸۰، کرزن: ۱۸، نسخه ها ۶: ۴۶۶۴).

شاه جهان نامه: ظفرنامه شاه جهانی: پادشاه نامه اثر ابوطالب کلیم کاشانی (م ۱۰۶۲-۱/۱۶۵۲). در کشورگشایی های شاه جهان (۱۰۳۷-۱۰۶۷)، منظومه ای در قالب مثنوی و شامل ۱۵ هزار بیت. کتابخانه عمومی هردیال. دهلی. شماره ۲۷۹، ۵ برگ شاه جهان نامه: پادشاه نامه از نویسندگی ناشناس. تاریخ سی و دو ساله شاه جهان (۱۰۳۷-۱۰۶۸/۱۶۲۷-۱۶۵۸) است که در چهار بخش براساس کتاب های اقبال نامه معتمد خان، پادشاه نامه عبدالحمید لاهوری، پادشاه نامه ملا محمد وارث و تاریخ دو ساله صالح کنبوه (۱۰۶۷-۱۰۶۹/۱۶۵۶-۱۶۵۹) تنظیم شده است. شماره ۱۵۵۷× ۳۳ برگ.

شش فتح کانگره: شش فتح کوت کانگره: ظفرنامه کانگره نوشته جلال الدین محمد طباطبایی اصفهانی قهبایی زواره ای (م قبل از ۱۶۳۶/۱۰۸۳). گزارش جنگ و گشودن دژ کانگره در پنجاب خاوری هند در سیزدهمین سال پادشاهی جهانگیر (م ۱۰۳۷ق) است. نویسنده پس از مرگ جهانگیر رویدادها را در شش شیوه جداگانه ادبی و در شش فتح نگاشته است. کتابخانه عمومی هردیال. دهلی. شماره ۲۸۰، ۵۷ برگ.

شش فتح کانگره نوشته میرزا جلال طباطبایی (زنده در ۱۰۴۴/۵-۱۶۳۴). در چگونگی فتح قلعه کانگره در شعبان ۱۰۲۷/ ژوئیه ۱۶۱۸ در سیزدهمین سال پادشاهی جهانگیر در شش فتح. شماره ۱۵۷۶، ۷۱ برگ.

شیوا پران: شوپوران نوشته کشن سنگله متخلص به نشاط (زنده در ۱۱۵۷/۱۷۴۴). تاریخ افسانه ای راجه های هند است که در حدود ۱۱۰۰ هـ. نوشته شده است. کتابخانه عمومی هردیال. دهلی. شماره ۳۰۵، ۱۹۲ ص.

ضمیمه عمادالسعادت از غلام علی نقوی (زنده در ۱۲۲۳/۱۸۰۹). در احوال و رویدادهای بالارواپندت، احمدشاه درانی و نواب نجیب الدوله در جنگ مشهور پانی پت، شماره ۱۵۸۶ (۲/۵۱۴)، ۳۴ برگ.

عالمگیرنامه اثر محمد کاظم (م ۱۰۹۲ هـ/۱۶۸۱ م). حاوی رویدادهای ده ساله اول پادشاهی اورنگ زیب، از سال ۱۰۶۸ تا ۱۰۷۸ است. کتابخانه عمومی هردیال. دهلی. شماره ۲۸۱.

عالمگیرنامه اثر محمد کاظم (م ۱۰۹۲/۱۶۸۱) فرزند محمد امین منشی قزوینی، در رویدادهای ده ساله نخستین پادشاهی اورنگ زیب از جمادی الاول که از دکن به سوی دارالخلافه حرکت کرده تا اواخر رجب ۱۰۷۸/۱۵ ژانویه ۱۶۶۸ که در دیباچه زندگی او نیز آمده است. شماره ۱۵۸۰، ۴۲۳ برگ.

عمادالسعادت نوشته غلام علی خان نقوی (رضوی) بن سید

محمد اکمل خان. نگارش کتاب را به دستور کرنل جان بیلی در شهر لکهنو در ۱۲۲۲/۸-۱۸۰۷ آغاز و در شعبان ۱۲۲۳/ سپتامبر ۱۸۰۸ به انجام رسیده است و موضوع آن تاریخ نوابان اوده و مغولان پسین هند است. از برهان الملک سعادت خان معروف به میر محمد امین، پایه گذار خاندان اوده ۱۷۲۱/۱۱۳۳ و جانشین او تا ۱۷۱۶/۲-۱۸۰۱ و آمدن مارکوئیس ولز انگلیسی تا ۱۷۲۳/۹-۱۸۰۸ و نیز تاریخ سومین جنگ پانی پت و درانیان و مرهتیان و سیکها، شماره های ۱۵۸۲، ۱۵۹، برگ، ۱۵۸۳، ۴۰ برگ، ۱۵۸۴، ۵۰۰ برگ، (A ۳۵۹، C ۳۶۰، C ۴۶۵، C ۵۱۴).

عمل صالح: شاه جهان نامه نوشته محمد صالح کنبوه لاهوری (در گذشته ۱۰۸۵/۵-۱۶۷۴). تاریخ رویدادهای روزگار شاه جهان (۱۰۳۷-۱۰۶۸) است. پس از مقدمه از پیدایش دودمان تیموری آغاز می کند. رویدادها را پس از مرگ شاه جهان تا ۱۰۸۰/۶۹-۱۶۷۰ دنیال کرده است. و قسمت الحاقی در خصوص زندگینامه سادات، مشایخ، دانشمندان، فاضلان، پزشکان، سرایندگان و امیران روزگار شاه جهان را در بر دارد. شماره ۱۵۸۷ (B ۴۵۹)، ۲۲۸ برگ.

قصه رام چندر از تولد تا مرگ، شماره ۱۶۴۳، ۴۶ برگ.

کتاب علی عادل شاه: تاریخ عادل شاهیه نوشته نورالله فرزند قاضی سید علی محمد حسینی قادری. این کتاب به دستور علی عادل شاه دوم پادشاه دکن (۱۰۶۷-۱۰۸۳) نگاشته شده و رویدادهای روزگار او را به تفصیل آورده است. کتابخانه انجمن ترقی اردوی هند. دهلی. شماره ۳۴۴، ۱۸۸ ص.

یک گزارش از نویسنده ای ناشناس در احوال و امور روزانه یکی از صاحب منصبان در عهد مغول هند. شماره ۱۵۹۱، ۴۱ برگ.

لب التواریخ هند نوشته رای بندر ابن (زنده در ۱۱۰۶/۵-۱۶۹۴) فرزند بهارامل. تاریخ عمومی هند از روزگار شهاب الدین غوری تاسی و هشتمین سال حکومت اورنگ زیب که در ده فصل تنظیم شده است. شماره ۱۶۶۶، ۱۳۱ برگ.

مآثر عالمگیری نوشته محمد ساقی مستعد خان (م ۱۱۳۶/۳-۱۱۲۴). رویدادهای پنجاه ساله اورنگ زیب (۱۰۶۸-۱۱۰۸). کتابخانه عمومی هردیال. دهلی. شماره های ۲۸۲ و ۲۸۳، ۳۲+۶۱ برگ.

مآثر عالمگیری: عالمگیرنامه نوشته میرزا محمد ساقی مستعد خان (م ۱۱۳۶/۴-۱۷۲۳). رویدادهای پنجاه ساله اورنگ زیب (۱۰۶۸-۱۱۱۸)، با دو دیباچه یکی در آغاز ده ساله نخستین و یکی در آغاز چهل سال پسین. شماره ۱۵۹۲، ۲۶۰ برگ.

مجموعه عالمگیری اثر ابوطالب کلیم (م ۱۰۶۱ یا ۱۰۶۲). درباره تولد و رزمها و بزمهای شاه جهان عالمگیر است. کتابخانه انجمن ترقی اردوی هند. دهلی. شماره های ۳۴۵ و ۳۴۶، ۱۰۳+۱۳۰ ص.

ملک ۲ - از شهاب الدین غوری تا ابراهیم لودی ۳ - از بابر تا همایون
۴ - اکبر شاه تا ۱۰۰۴ هـ. شماره ۱۶۶۹ (۲۱۱۰)، ۴۰ برگ.

مهابهارات: ترجمه رزمنامه. مجموعه داستان‌های کهن هند آریایی، ده هزار بیت درباره جنگ جانشینی میان کوراواس و پانداس دو عموزاده از دودمان شاهان هند است. ترجمه آن به دستور اکبر پادشاه به وسیله گروهی از دانشمندان چون ملا عبدالقادر بدایونی، میر غیاث الدین علی (نقیب خان)، ملا شاه محمد سلطان تهناسیری و ابوالفیض فیضی در ۱۵۸۲/۹۹۰ انجام گرفت. شماره ۱۶۴۶، ۷۶۷ برگ.

موازنه عهد جهانگیر از نویسنده‌ای ناشناس، اسامی کارمندان دستگاه جهانگیر است در ایالت‌ها و صوبه‌های اکبر آباد، اجمیر، پنجاب، بهار، تهته، مالوه، ملتان، کشمیر، کابل، گجرات، دکن و دارالخلافه شاه جهان آباد. شماره ۱۶۷۰ (۱۴۸۳)، ۹۲ برگ.

اثری ناشناخته از نویسنده‌ای ناشناس. درباره وقایع عهد شاه جهان و به خصوص پسرانش شجاع و داراشکوه و نیز جنگ‌هایی که در بلخ صورت گرفته است. شماره ۱۶۷۳ (۳۵۱۵)، ۷۰ برگ.

واقعات عالمگیری: ظفرنامه عالمگیری: اورنگ‌نامه نوشته میر عسکر رازی خوافی، ملقب به عاقل خان، متخلص به رازی (م ۱۱۰۸/۱۶۹۶).
تاریخ روزگار اورنگ‌زیب (۱۰۶۸-۱۱۱۸) از زایش او در سال ۱۶۱۹/۱۲۰۸ تا مرگش در ۱۷۰۶/۱۱۱۸ است. شماره‌های (B ۴۶۱) ۱۶۱۷، (A ۳۳۰) ۱۶۱۸، ۵۶+۱۶۶ برگ.

واقعیات عالمگیری: ظفرنامه عالمگیری: اورنگ‌نامه نوشته میر عسکر رازی خوافی ملقب به عاقل خان و متخلص به رازی (م ۷/۱۱۰۸-۱۶۹۶).
تاریخ روزگار عالمگیر اورنگ‌زیب را از زایش او تا بیماری و بهبود و سپس مرگ او در سال ۱۱۱۸ در بردارد. کتابخانه عمومی هریال، دهلی. شماره ۲۸۶، ۱۱۵ برگ.

وقایع شاه جهانی از نویسنده‌ای ناشناس. در سرگذشت و رویدادهای روزگار ابوالمظفر شهاب الدین محمد شاه جهان (۱۰۳۷-۱۰۶۷)، از سال ۱۰۴۰ تا سال ۱۰۶۷ هـ. شماره ۱۶۷۵ (۹۷۱)، ۱۰۹ برگ.

وقایع نعمت خان عالی: وقایع حیدرآباد: روزنامه وقایع محاصره گولکنده نوشته نورالدین محمد شیرازی ملقب به نعمت خان عالی. در رویدادهای محاصره حیدرآباد (گولکنده) و گشودن آن در رجب و شعبان ۱۰۹۸/۱۶۸۷ در سال سی ام پادشاهی اورنگ‌زیب به دست پسرش بهادر شاه. کتابخانه ع. هـ. شماره‌های ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۵۴+۵۳+۴۶ برگ.

وقایع نعمت خان عالی، شرح احدیه بر وقایع محمدیه نوشته عبدالاحد رابط لکنهوی (م ۲/۱۲۶۸-۱۸۵۱). شرح وقایع نعمت خان عالی است همراه با متن. شماره ۱۶۲۳ (C ۳۱۰/۳)، ۱۲۴ برگ.

مجموعه میرزا مهدی خان نوشته ابوالمفاخر نظام الدین محمد هادی مخاطب به میرزا مهدی خان صفوی. به سال ۱۷۲۹/۱۱۴۲ - ۱۷۳۰ حوادث راز از دوران تیمور (۵/۸۰۷-۱۴۰۴) تا زمان شاه محمد معظم بهادر شاه عالم یکم (۱۱۱۸-۱۱۲۴) و به نام او در هفت باب تدوین کرده است که در آن اطلاعاتی در ده جدول درباره نام و نام پدر و مادر، تاریخ و محل تولد، سبب مرگ، تاریخ مرگ، مکان مرگ و دفن او به دست می‌دهد. شماره ۱۵۹۳، ۱۰ برگ.

محاربه کابل و قندهار نوشته منشی محمد عبدالکریم علوی (زنده تا ۱۲۶۵ و مرگ قبل از ۱۲۹۲). این کتاب درباره لشکرکشی انگلیسی‌ها به لاهور، کابل و قندهار در روزگار شاه شجاع (متوفی ۱۲۵۸) است. کتابخانه انجمن ترقی اردوی هند، دهلی. شماره‌های ۳۴۷ و ۳۴۸، ۱۴۲+۷۴ ص.

مختصری از تواریخ قطب شاهی: تاریخ قطب شاهی نوشته محمدقادر خان بیدری متخلص به منشی (نیمه قرن ۱۳ هـ). این اثر به دستور نواب میرعباس علی خان ممتاز جنگ، درباره تاریخ سلطان قلی قطب شاه نوشته شده است. کتابخانه انجمن ترقی اردوی هند، دهلی. شماره ۳۴۹، ۵۰ ص.

مرآت آفتاب نما: عیارالمورخین نوشته نواب عبدالرحمن ملقب به شاهنواز خان هاشمی بنبانی دهلوی (۱۸۰۷/۱۲۲۳). نام کتاب از تخلص شاه عالم، یعنی آفتاب گرفته شده است. تاریخ نگارش آن ۱۸۰۱/۱۲۱۶ و تاریخ خاتمه آن ۴/۱۲۱۸-۱۸۰۳ است. تاریخ کوتاه جهان از آغاز تا روزگار نگارش کتاب است. بیشتر تاریخ روزگار شاه عالم در یک مقدمه، دو جلوه و خاتمه است. مقدمه در فضیلت و حاجت به علم تاریخ، جلوه یکم، تاریخ در نه تجلی، جلوه دوم جغرافیا در هشت تجلی، خاتمه در شگفتی‌های جهان که در آن گزارش کوتاهی از آمریکا نیز آورده شده است. گذشته از تاریخ و جغرافیا در آن مطالب درباره آفرینش کاینات، جانوران، سراینندگان، خوشنویسان، نقاشان و آگاهی‌هایی درباره هندوان یافت می‌شود. شماره ۱۵۹۵، ۲۹۶ برگ.

مرآت سگندری: مرآت اسکندری نوشته اسکندر بن محمد بن اکبر (متولد ۱۵۵۴/۹۶۱)، گجراتی الاصل. تاریخ پادشاهان گجرات است تا سال ۲/۱۰۰۰-۱۵۹۱ که به سال ۲/۱۰۲۰-۱۶۱۱ نگاشته شده است. شماره ۱۵۹۶ (A ۶۷)، ۱۸۸ برگ.

مسودات خطوط فارسی از نویسنده‌ای ناشناس. تاریخ کوتاه آخرین زمامداران مغول هند، به ویژه اکبر شاه ثانی، بهادر شاه ظفر و هم‌چنین نقش انگلیسی‌ها در این وقایع. کتابخانه ع. هـ. شماره ۲۸۴.

منتخب التواریخ اثر ملا عبدالقادر بدایونی (۹۴۸-۱۵۴۱/۱۰۰۴-۱۵۹۶). تاریخ شبه قاره است از غزنویان تا چهلمین سال پادشاهی اکبر پادشاه در چهار طبقه: ۱ - از سبکتکین تا خسرو